

Kapele, 05. 11. 11. 11. 2002

Naselje, značilnosti kulturne krajine

V slovenskih naseljih so se v vrsti preobrazb in pod vplivi različnih in spreminjajočih se dejavnikov v časovnem razponu od nastanka do danes oblikovale arhitekture, urbanistične in prostorske značilnosti, ki so prerasle čas in jih kot kakovost priznavajo različne stroke. Bolj, ko so bila naselja v obdobju zadnjih petdeset let oddaljena od razvoja, bolj so se te identitetne, razpoznavne značilnosti ohranile. Eno takšnih naselij z ohranjenimi razpoznavno podobo naselja v kulturni krajini in ohranjenimi razpoznavno in identitetno stavbno dediščino je tudi manjše naselje Kapele ob hrvaški meji, nedaleč od mesta Brežic. Urbana in arhitekturna posebnost na grebenu ob komunikacijah razvitega strnjene naselja so številne lesene stavbe, tesarske mojstrovine, ki postavljene iz odbranega avtohtonega lesa, stare sto in več let še vztrajajo.

Organizacija, strokovno vodstvo, udeležba

Arhitekturno delavnico je organiziralo pod strokovnim vodstvom Univerze v Ljubljani, Fakultete za arhitekturo, Društvo za razvoj podeželja Kapele.

Strokovno je delavnico vodila **dr. Živa Deu**.

V delavnico so bili aktivno vključeni še vabljeni eksperti, kot predavatelji in konzultanti: **prof. dr. Peter Fister**, Fakulteta za arhitekturo, **Dušan Strgar**, Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo Mesto in **Andrej Hudoklin**, Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo Mesto.

O možni ohranitvi lesene stavbne dediščine vpete v sodoben razvoj naselja Kapele so razmišljali študentje:

Študentje:

Petra Ahačič	Igor Sapač
Metka Gutman	Sara Štremfelj
Matej Mirt	Natalija Zanoški
Anja Perko	Alenka Ziemfeld
Mateja Rovšek	Martina Zrim
Dominik Sagadin	Urška Žagar
Katarina Snij	

Predmet dela

Delo arhitekturne delavnice je bilo usmerjeno v valorizacijo urbane in arhitekturne dediščine v naselju in v oblikovanje predlogov prenove najvrednejše lesene stavbne dediščine, ki kakovostno sooblikuje identitetno podobo naselja. Pri delu so bile upoštevane usmeritve sodobnega trajnostnega razvoja naselij, študije možnega gospodarskega in socialnega razvoja, izdelane strokovne osnove za izdelavo novih prostorskih in izvedbenih dokumentov in želje in vizije krajanov in drugo.

Kratek opis poteka dela

Po opravljeni valorizaciji grajenih struktur je bilo v naselju izbranih nekaj najvrednejših lesenih stavb ali domačij v celoti. V sodelovanju s krajanji in lastniki izbranih objektov so bile po opravljenih analizah, ocenah in posnetkih obstoječega stanja in iskanju novih vsebin, so bile izdelane variantne študije prenov. Delavnica je bila zaključena s predstavitvijo izdelanih idejnih projektov sanacije in preoblikovanja, s ciljem njihove ohranitve in prilagoditve sodobnemu načinu življenja in dela.

Rezultati

Predlog prenove Hotkove domačije

Preoblikovanje domačije, ki jo sestavljajo identitetni ter identitetno razpoznavni gospodarski objekti in nova identitetno nerazpoznavna stanovanjska hiša, se je v funkcionalnem smislu navezalo na konjerejo ter razvoj konjskega turizma. V iskanje vezi med starim in novim, v obstoječem ansamblu je bil vključen tudi popolnoma nov konjski hlev, so bile usmerjene tudi vse idejne rešitve.

Predlog prenove Požarjeve domačije

Požarjeva domačija je edina domačija, v kateri so vsi leseni objekti od stanovanjske hiše pa do koruznjaka identitetno kakovostni. Žal so zapuščeni in prepuščeni propadanju. Po opravljenem posnetku in analizah stanja celotnega ansambla je skupina, ki se je s prenovo domačije ukvarjala, usklajeno z željami novega lastnika izdelala vsebinski program in idejni projekt arhitekturne prenove.

Preurejena domačija, z nekaterimi muzejsko ohranjenimi členi in razvitimi novimi lesenimi enotami prototipi obstoječega, naj bi v naselju postala središče turistične ponudbe za posebne goste, takšne, ki si želijo miru, stika z naravo, ... in preteklostjo.

Predlog prenove Peničeve domačije

V delu vasi, vzporedno s cesto stoji skromna, tro-celična in delno podkletena stanovanjska hiša. Lesenjača je že desetletje in več prazna. Lastniki stanujejo na drugi lokaciji, v novi stanovanjski stavbi. Hiša je v dobrem stanju, lastniki bi jo radi ohranili in oživili tako, da bi v njej uredili dom za svoje potomce.

Ker v prostorsko skromnem objektu ni mogoče urediti bivanja za današnji in jutrišnji čas je udeležence delavnice čakala zahtevna naloga; dodajanje novega obstoječemu. Izziv, razmišljanja in veliko zanimivih idejnih rešitev.

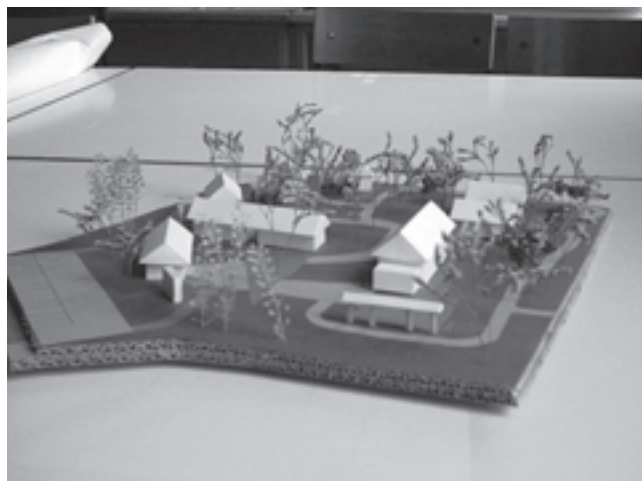
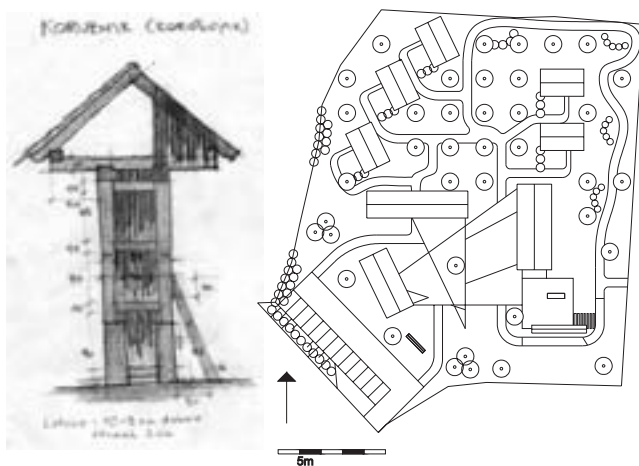
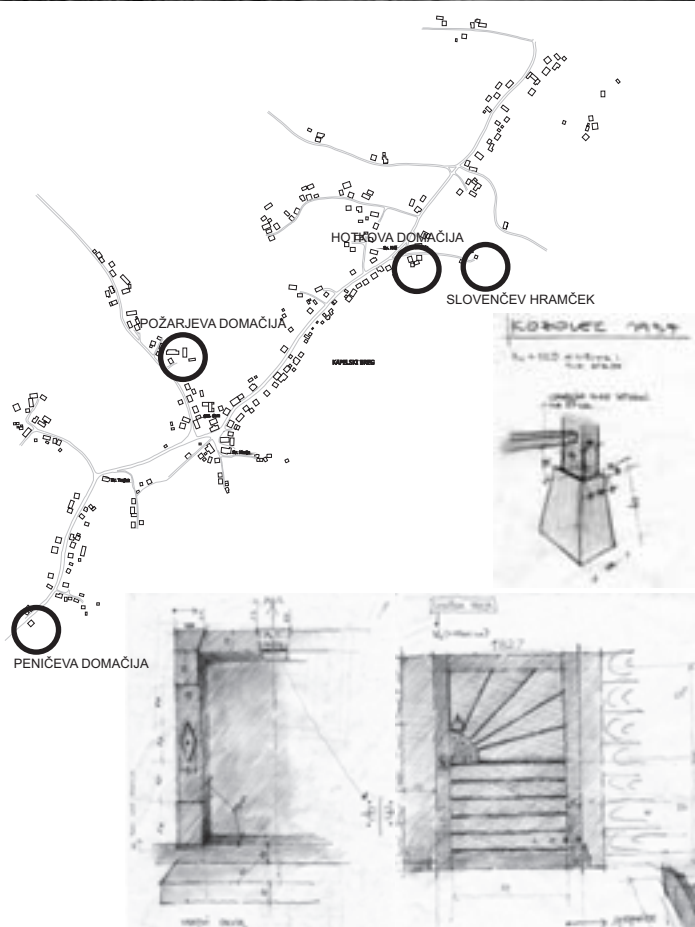
Predlog prenove Slovencevega hrama

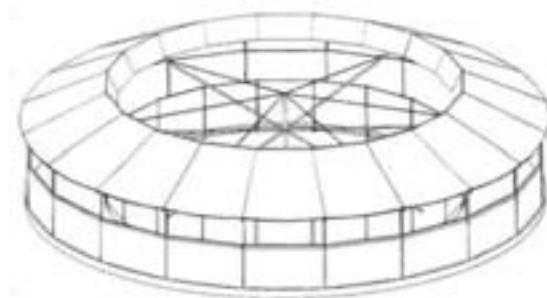
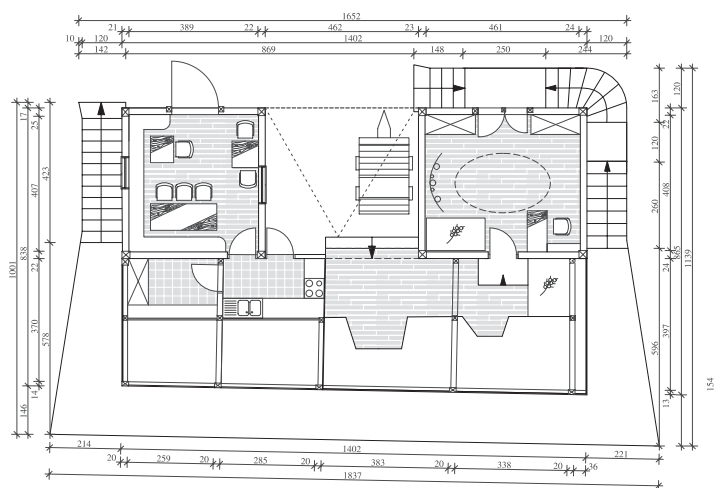
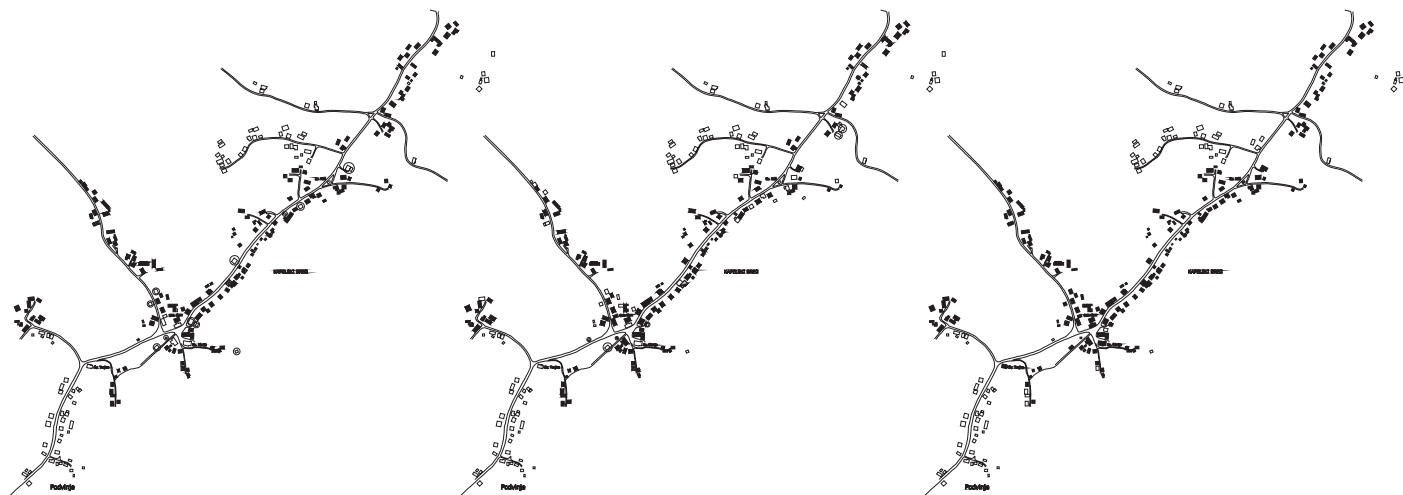
Na robu vasi, tam, kje se hrbet grebena prelomi in razviti v z vinsko trto poraščenim pobočjem steče v dolino, so razpostavljeni hrami. Preprosta lesena poslopja v katerih je vse potrebno za obdelavo vinske trte, predelavo grozdja in hrambo izdelka, vina. V nasprotju z drugo leseno stavbno dediščino je večina vinskih hramov dobro vzdrževanih in identitetno razpoznavnih. Vaščani jih želijo vključiti v turistično ponudbo in naloga skupine študentov je bila, da na nivoju idejne zasnove predlagajo možne preureditve in povečave obstoječih hramov in zasnujejo nove, lesene hrame.

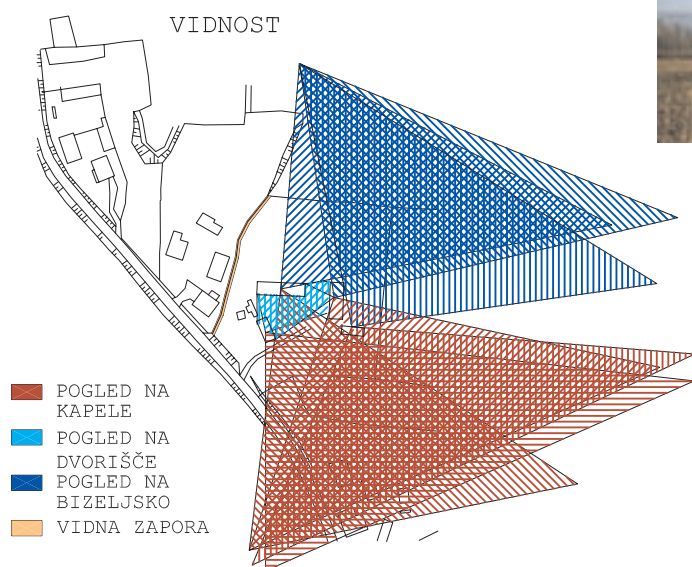
Ker je bil les izhodiščno gradivo so bili v delo delavnice z razlagami in s strokovnimi nasveti vključeni tudi lokalni tesarji, ki so predvsem v preteklosti, tu v tem delu Slovenije visoko razvili svojo obrt. Njihova znanja in vedenja so bila zaželena tudi v izven meja naše države. Po dejavnosti in zapuščini v prostoru lahko "kapelske tesarje" primerjamo s "kraškimi kamnoseki".

Predstavitve dela

Delavnica je bila medijsko spremljana in zaključena z javno predstavitvijo in razstavo. Gradivo je predstavljeno ločeno, po predmetih obdelave, v štirih zvezkih A3 formata.

TILORISNA SHEMA URBANEGA RAZVOJA

